

Datum
2021-11-04

Diariernr
KST 2021/235

Ert datum
2021-07-02

Ert diariernr
Ju2021/02593

Justitiedepartementet

Ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54)

Kammarrätten har ingen erinran mot de i utredningen lämnade förslagen men vill påpeka följande.

Prövningstidpunkten

Att förutsättningarna avseende förvärv av medborgarskap efter anmälan ska bedömas vid prövningstidpunkten kan ge upphov till vissa problem. En ansökan kan då göras långt innan personen har uppnått den hemvisttid som krävs, eftersom det är hemvisttiden vid tidpunkten för prövningen som är avgörande. Det är t.o.m. möjligt att uppfylla kravet på hemvist efter att Migrationsverket avslagit ansökan och denna är under prövning i migrationsdomstolen. En alternativ ordning skulle vara att föredra.

En sådan skulle kunna skilja på de tider som ska vara uppfyllda vid tidpunkten för ansökan respektive vid tidpunkten för prövningen. De formella förutsättningarna ska då vara uppfyllda vid tidpunkten för anmälan för att denna överhuvudtaget ska prövas. Vid prövningstidpunkten ska sedan kravet på hederligt levnadssätt bedömas och en kontroll ske av om samtliga förutsättningar för medborgarskap alltså är uppfyllda.

En liknande ordning bör gälla för naturalisation. De formella kraven avseende styrkt identitet, ålder, hemvisttid och kunskapskrav ska då vara uppfyllda vid ansökan. Vid prövningstidpunkten görs en kontroll av om förutsättningarna alltså är uppfyllda samt en vandelsprövning.

Postadress

Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 5

Telefon

08-561 690 00

Telefax

08-14 98 89

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Forumfrågan

I utredningen anges (s. 202 och 342) att medborgarskapsärenden beslutas av Migrationsverket i Norrköping och därför överklagas dessa beslut till Migrationsdomstolen i Malmö. Kammarrätten vill uppmärksamma regeringen på att dessa ärenden numera hanteras av Migrationsverket i Göteborg och därför överklagas till Migrationsdomstolen i Göteborg.

I detta sammanhang skulle kammarrätten vilja föreslå en alternativ ordning avseende forum för överklaganden. I dagsläget styrs överklagandet till den migrationsdomstol inom vars område Migrationsverket beslutade i frågan. Detta kan medföra en mycket stor belastning på den migrationsdomstolen dit dessa beslut överklagas. Även frågan om förtursförklaring i sådana ärenden innebär en synnerligen omfattande tillströmning av mål till den migrationsdomstolen. En alternativ ordning där klagandens folkbokföring styr forumfrågan skulle medföra en jämnare belastning mellan de olika migrationsdomstolarna.

Kravet på hederligt levnadssätt

Kammarrätten noterar att med förslaget angående hederligt levnadssätt i anmälningsärenden kommer det att uppkomma en skillnad avseende vandelsprovningen mellan anmälan och naturalisation. Brott som skulle medföra en relativt lång karens avseende naturalisation utgör inte hinder för att förvärva medborgarskap genom anmälan. Mot bakgrund av att medborgarskap innebär en stor och oåterkallelig förmån för den enskilde kan det ifrågasättas om kravet på hederligt levnadssätt ska sättas avsevärt lägre vid anmälan.

Överklagande och ikraftträdande m.m.

I 27 § regleras överklaganden av säkerhetsärenden. Hur sådana ärenden ska hanteras bör enligt kammarrätten samordnas med den nya lagen om särskild utlänningskontroll.

I betänkandet (s. 341 f) föreslås att äldre föreskrifter ska tillämpas vid handläggningen av ärenden om befrielse från svenskt medborgarskap som kommit in till Migrationsverket före den 1 januari 2023. Detta tycks dock inte återspeglas i den föreslagna övergångsbestämmelsen. Enligt kammarrätten är det inte heller en lämplig ordning. Det skulle kunna innebära att i en situation där ett barns föräldrar, före ikraftträdandet, ansöker om befrielse om medborgarskap avseende barnet skulle den beslutande myndighet också efter lagens ikraftträdande vara förhindrad att tillämpa den nya lagen. Detta även i en situation där det exempelvis finns misstankar om tvångsäktenskap eller könsstympning, vilket inte kan anses förenligt med principen om barnets bästa. Istället bör lagen tillämpas från och med dess ikraftträdande även avseende ansökningar som getts in före ikraftträdandet. Eftersom det rör sig om ett

mycket litet antal ärenden kan det extra merarbete som det skulle kunna medföra inte motivera att äldre bestämmelser ska gälla i den situationen.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Anita Linder och kammarrättsrådet Robert Johansson.

Anita Linder

Robert Johansson

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå